

lig være muligt, allerede nu at have vundet en fyldestgjørende Erfaring i saa Henseende? Skulde det virkelig være muligt i den korte Tid, der er hengaaet, at forstikke sig om, at disse Embedsmand kunne anvendes, og anvendes paa en saadan Maade, at det i dette Dieblift lader sig gjøre at foretage en Foranstaltning som den foreslaaede? Naar Rigsdagen beslutter, at den foreliggende Lov skal blive Landslov, har den derved givet Magten fra sig, selv i Fremtiden at bestemme, hvorledes Forholdsreglerne skulle blive at udføre. Det staaer i den høitærede Ministers Magt, efter at Beslutningen er tagen, den Dag, han seer sig istand dertil, efterat have tilendbragt Underhandlinger, navnlig med Oldenborg, og efterat de nødvendige Skridt ere foretagne, for at erholde de holsteenske Provindsstænders Betænkning, at have Soldgrændsen og sjerne Soldpersonalet, som for Diebliffet opræver Solden ved Eideren. Dette har en overmaade indgribende Betydning for Fremtiden. Idet den danske Rigsdag tager en Beslutning som denne, frastriver den sig Retten til at foretage nogen som helst Forandring i den danske Soldlovgivning, med mindre denne Forandring med det Samme indføres i Holsteen; thi den ærede Minister vil kunne svare, hvergang en Lov som denne forhandles: Ja, Forslaget kan være meget godt og fornøstigt; og jeg vil med Fornøielse gaae ind derpaa, men det vil ikke kunne tages til Følge, uden at jeg seer mig istand til ogsaa for Holsteens Vedkommende at indføre en Lov som denne. Det er i denne Henseende, jeg troer, at der vil møde vistnok uoversigtelige Vanskeligheder, og det Vanskeligheder for selve Ministeriet. Førend Forholdene imellem de enkelte Dele af Staten endeligt ere ordnede, førend vi have erholdt det Fællesorgan, som er blevet bebudet, — det fremtræde nu enten i den ene eller den anden Form, stærkere eller svagere for Høllstaten, stærkere eller svagere for de enkelte Dele i Udførelsen af den hele Plan, — saa synes saa meget mig klart, at, inden dette Organ kommer til Verden, kan en Lov som denne ikke med Held gennemføres. Indtil da have vi for os de enkelte Landsdeles Lovgivningsmagt, thi det er jo stillet i Udseende, at Provindsstænderne i Hol-

steen skulle gaae over til at blive lovgivende. Idet vi vedtage denne Lov, vil det altsaa være nødvendigt, at den danske Rigsdag og de holsteenske Provindsstænder, hver Gang en Forandring skal skee i Soldlovgivningen, maae blive enige. Jeg veed ikke let noget kraftigere Middel til at fremkalde de stærke Spaltninger, de hæftige Klager over Forurettelser, de evigt tilbagevendende Indsigelser om Prægravation, end om man, efter at have vedtaget en Lov paa den danske Rigsdag, skulde paa en Maade tvinge Regjeringen til at sige til den holsteenske Forsamling: I ere de Færre, Eders Land er det mindre, Danmarks Interesse maa fornemmelig tages i Betragtning, det er vort Fædreland, som vi elske i en anden Forstand end Holsteen, der hører ind under et andet Statssamfund. Og, idet et Ministerium maatte møde for en holsteensk Forsamling med slige Erklæringer, vilde denne hver Gang fremkomme med den danske naturlige Indsigelse: Det er dog en aabenbar Forurettelse imod os, at vi sættes i denne urigtige Stilling ligeoverfor den danske Rigsdag. Og, vilde Regjeringen ikke tale saa, da bleve Holsteens Stænder vore Herrer. Man vilde altsaa sætte Forsamlingerne op imod hinanden; hver Leilighed kunde, efter den Stemning, der endnu hersker i Holsteen, benyttes for at fremkalde yderligere Spaltninger, foruden dem, der allerede ere. Den naturligeste Fremgangsmaade maatte derfor, i mine Tanker, være den, at vi vedtage den Deel af Loven, som gjør det muligt for Ministeriet, i Tidens Løb at gennemføre Soldudsævnningen mellem Danmark, Slesvig og Holsteen. Derefter overlades det Ministeriet at underhandle, at faae Beslutningerne vedtagne for Holsteen, og endeligt møde for den danske Rigsdag, for at foreslaae den endelige Ophævelse af Soldgrændsen og Fjernelse af det Maskineri, hvorved Solden for Diebliffet oppebæres. Derved vilde ogsaa opnaaes, at man, efterat Soldatskerne vare blevne eens, og nogen Tid var hengaaet, inden Soldgrændsen endeligt blev hævet, undgik den Mellemtilstand, under hvilken det vil være høist vanskeligt at kontrollere, hvorvidt Varer, der i den første Tid indføres til Danmark fra Holsteen, ere indførte dertil under en lavere Sold, eller under den senere indførte Soldlov.